

IZTREBLJANJE VASI

Tako boš ležal, kot ležiš,
le malo globlje in zemljo
živel, kot živiš, le malo
globlje.

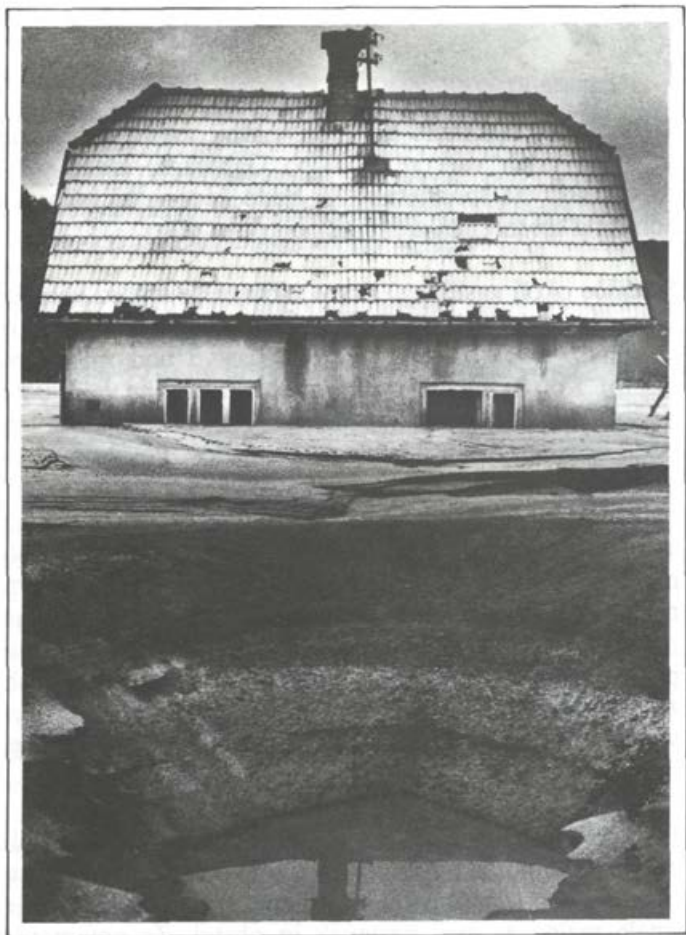
(Matej Bor)

Tokrat bi se rad malo pomudil v svoji rodni vasi. Kdor se v teh dneh vozi ali hodi po Gaberkah, lahko vidi, da vas doživlja spremembe, ki bodo že v nekaj letih popolnoma spremenila njeno zunanost in dušo.

Središče okoli gasilskega doma oživi le še v času veselic. Drugače je ta del naseljen z ljudmi, ki razmišljajo o odselitvi. Vzrok za to je črno bogastvo pod njihovimi hišami. Kdo in kako je ogrožen, se resnično ne ve. Ljudje ne vzdržijo življenja v negotovosti. Ne vedo, kako dolgo bodo še lahko ostali v hišah svojih dedov. Posebno grozljivo je to postalo sedaj, ko so v neposredni bližini »vesi« podrli in z zemljo izravnali tri posestva. Tako izginja avtohtono naselje, na drugi strani pa intenzivno urejujejo njegov nadomestek. Ta nima ničesar skupnega s kmečkim načinom razmišljanja in ljudskim občutkom za urejanje prostora. Vas, ki se bo tako rodila, ne bo več vas, ampak urbano naselje, razporejeno na majhnih zaplatah zemlje. Čas bo pokazal, ali ni takšen napredek le posiljevanje manjšine v imenu večine in »splošnega družbenega interesa«.

Porajanje urbanističnih naselij na robovih industrijskih con je popolnoma normalen pojav. Staro se mora umikati novemu. Ob tem bi rekel, da so kočlarije in male kmetije imele razlog za svoj nastanek in obstoj. Za polkmete-poldelavce je bila to nuja! Razmere so se v štiridesetih letih res spremenile, a ne bistveno. Tisti, ki so svoj standard vzdrževali na človeka vrednem nivoju s tem, da so

poleg dela v tovarni obdelovali še njivico, danes niso veseli geometrov na svoji zemlji. Težko doživljajo, da jim razkosavajo krpe zemlje tako, kot so zarisali v mestnih pisarnah.

Živimo v eni najbogatejših občin, toda zaslužek navadnih delavcev še vedno ni tako obilen, da bi si ti mogli brezskrbno privoščiti kaj več kot nujne dobrine zase in za

svoje otroke. Pa še to nujno se nam vsak dan bolj krči. Morda bi se moralno opravičilo (?) za razlastitev zemlje že še našlo. Vendar živimo v takih razmerah, da se za takšna dejanja postavlja najprej vprašanje materialne opravičenosti. Marsikdo od teh, ki bi moral oddati zemljo v družbeno last in jo bo lahko uporabljal le še tako dolgo, dokler je občinski organ ne bo vzel za uresničitev prostorskega in izvedbenega načrta, bo moral temeljito spremeniti svoj način življenja. Če ne ta, pa njegovi otroci. Ti bodo poslej živeli bolj lagodno. Namesto na njivo bodo hodili na rekreacijo, namesto prašičev bodo redili v dnevnih sobah mačke, namesto krompirja bodo sadili vrtnice. Tam, kjer so nekdanj rasle stare jablane, bo okrasno grmičevje, polno zlatih jabolk.